

ért. Ha Olaszország méltó lett volna szövetséges társaihoz, már rég vége volna ennek az irtózatossá váló háborúnak, mely annyi szenvedést és nyomorúságot hozott az egész világra. Így továbbra is vérbe kell gázolnunk. *Kell*, hisz mi nem kerestük ezt a sok borzalmat. Ránk

kényszerítették, hát tovább is vérben gázolunk. De gázolunk!... És gázolunk mindaddig, míg mindenkit, aki nekünk rosz, le nem gázolunk. De akkor jaj, százsorosan és ezerszeresen jaj neked Itália!

Föl a fejjel, magyarok!

Szerbia esetleg külön békét köt a monarchiával.

(A szerbek küldöttségének kudarca Petrogradban. — Az oroszok a háboru befejezését siettetik.)

(A Délmagyarország távirati tudósításai.)

Mikor híre ment Szerbiában annak, hogy az oroszok és szövetségeseik Olaszországnak akarták adni a szlávok dalmát partokat, a miért a hegratos szerb nép Oroszország uszítására naivul a maga nagyságát álmódva, gyilkosságra vetemedett, majdan hengegve fegyvert fogott: egy deputáció ment Petrogradba, melynek élén *Sztojanovics* volt miniszter és *Belics* tanár állott. Ez a deputáció elmondta az orosz politikusoknak, hogy a szerbeket nagyon sérti és nagyon izgatja az entente az az eljárása, hogy a délszláv érdekeket fölládozza Olaszországnak, ami megsértése a nemzetiségi elvnek; majd elmondották, hogy a szerbek ennek valódsága esetén *készek a monarchiánkkal békét kötni.*

Az orosz külügyminiszter lapja, a *Bozjevja Vjedemoszti* ilyenformán hálálkodik erre a fenyegetésre:

— Oroszországnak arra van szüksége, hogy a háboru hamar véget érjen. Ezt Olaszország közbejöttétől várja. Olaszország a támogatást igaz, a kis délszláv népek kárára kéri, ezt pedig meg nem adni a nemzetiségi elv elvont eszméjéért, korlátoltság volna az orosz politika részéről.

A délszláv népek fölszabadításának eszméje csak jelszó volt egyesek ajakán.

Az oroszok nem igen támogathatják a délszláv törekvéseket, mert ezek ugylátszik, meg vannak elégedve a látszólagos osztrák járommal és *nem hagyják cserben a monarchiát* az Olaszország elleni háboruban és *Oroszország is egyáltalán nem köteles felszabadítani a szlávokat.*

Dalmácia szláv népe nem érdekli az oroszokat és az olasz járom alól csak úgy szabadítja fel, ha lehet.

Ha pedig Olaszország támogatását csak a dalmát szlávok fölládozásával nyerheti meg, ezt háborús nélkül megteszi.

Ami azonban külön a szerbeket illeti, tudják meg ők különösen, hogy a *mostani nagy háborút a szerbek idézték fel.* Miattuk önlük annyi vér, miattuk pusztul el az évszázados kultúra annyi kincse, lesz földönfutó annyi millió ember, ők idézték a világra a töméntelen átkot és könnyet.

A szerbek mindezek után *ne nehezítsék meg az entente helyzetét*, melyet az általuk okozott tüzvész fenyeget. Ne beszéljenek oly elvekről, amiknek semmi értelme sincs.

A szerbek már is összekuszálták a kérdést kezdetben a macedóniai kérdéssel, most meg a délszláv kérdéssel hozakodnak elő.

Hallgassanak a szerbek, az élet kompromisszumokból áll és minden bármily vonzó formula sértő lesz, ha nem illik bele az élet szűk keretébe.

A kadetpárt lapja, a „*Rjecs*” pedig ek-

ként bátorítja a szerbek póruljárt küldöttségét:

— Neratov és Gukijevics, a deputáció ama kijelentésére, hogy Szerbia végső erőfeszítésével ellenáll annak, hogy az entente Olaszországnak áldozza fel életétérdekeit s hogy *inkább külön békét köt a monarchiával*; azt válaszolták, hogy mindhiába, a háboru sürgős befejezése reményében *a szerb érdekeket kénytelenek fölládozni Olaszországnak.*

Szerbia ne ijesztgesse Oroszországot azzal, hogy külön békét köt Ausztria-Magyarországgal, mert ez Oroszországot egyáltalán nem izgatja, ez a meggondolatlan lépés ugyanis elsősorban Szerbia pusztulását vonná maga után.

A szerbeknek nem kell az olasz segítség.

A *Belgrádban* megjelenő *Politika* vezércikkben a következő szenzációs dolgokat írja:

A cikk mindenekelőtt megállapítja, hogy Olaszországnak az ententehez való csatlakozása tisztára *üzleti vállalkozás*, majd szóról-szóra ezeket mondja:

Igaz ugyan, hogy Ausztria-Magyarországnak ma már nincs annyi elsőrendű katonasága, hogy Olaszországot a siker kilátásával megtámadhatná, mindazáltal nagyon kérdéses, vajjon nem-e képes Olaszország elleni háborujában legalább is energikus defenzív magatartást tanúsítani, amelyre azután hivatkozhatik, hogy létjogosultságát kimutassa. — Azért nincs kizárva, hogy *Olaszországnak segítsége egy minusszal növeli a harci eredményeket.* Ezekből az okokból *jó volna Olaszországnak a most folyó háboruba való beavatkozását tul nem becsülni.* Az ententera nézve különben egyáltalán nem hízegő azt a gyanút kelteni, hogy olyan hatalomra szorul, mely szolgálatait oly drágán bocsajtja áruba.

A legszomorubb az egészben, hogy *az alku tárgyai mi vagyunk. Anglia és Franciaország Szerbia és délszlávság számlájára adnak Olaszországnak engedményeket. Szerbia nem kéri és nincs is szüksége az olasz segítségre és legkevésbé sem hajlandó, hogy ezért a segítségért valamely délszláv területről lemondjon.*

Ha az entente rá van szorulva az olasz segítségre, fizesse meg annak árát a saját zsebéből. Van elég területe, amelyről szabadon rendelkezik, anélkül, hogy azzal egy harmadiknak a jogait sértse. *Savoya, Korzika, Malta, Tunisz, Algeria, Kiszázia és Egyiptom* igen jól jöhetnek mint kompenzációs területek tekintetbe.

Teljesen meg vagyunk róla győződve, hogy *Olaszországnak ez a zsaroló politikája az ententenak sem rokonszenves* és hogy csak nehéz szívvel határozza el magát ilyen

kizsárolt kompenzációkra és ép úgy meg vagyunk győződve arról is, hogy *ez a zsarolás előbb-utóbb magán Olaszországon is keservesen megbosszulja magát.* Mindenesetre pedig az az igazságos és méltányos, hogy kompenzációkat az adjon, aki hisz azoknak a szükségességében. *Nekünk nem kell Olaszország segítsége, azért nem is vagyunk hajlandók áldozatot hozni érte.* Isztria és a dalmát tengerpart szláv és szlávoknak is kell maradnia. Minden kísérlet, amely arra irányul, hogy ezt az állapotot erőszakkal megváltoztassa, csak új bonyodalmakra és összeütközésekre vezet, amelyeknek a hordereje még be sem látható.

Tisza az olaszok eljárásáról.

— A főrendiház ülése. —

(*Saját tudósítónktól.*) A főrendiház pénteken délelőtt ülést tartott nagy érdeklődés mellett. A kormány tagjai teljes számban voltak jelen. Az ülés megnyitása előtt állandóan az olasz kérdéssel beszélgettek. Gróf *Tisza* István miniszterelnök néhány perccel tizenegy óra előtt az elnöki szobában felkereste báró *Jósika* Samu főrendiházi elnököt és vele együtt ment be az ülésterembe.

Báró *Jósika* Samu elnök 11 órakor megnyitotta az ülést. Bemutatta *Frigyés* főherceg főparancsnok távirati válaszát, amelyet a főrendiház üdvözlő táviratára adott, majd a képviselőház elnökének átíratát a legutóbb tárgyalt törvényjavaslatokról.

Gróf *Tisza* István miniszterelnök kéri, hogy a mostani viszonyokra való tekintettel a főrendiház intezze el a választások feletti bíráskodásról szóló törvényjavaslatot sürgősen.

Napirend előtt gróf *Desewffy* Aurél szólt fel. Nem tudom, — mondotta, — kívánatosnak tartja-e általában a miniszterelnök ur, hogy tájékoztassa a főrendiházat az olasz helyzetről.

— Igaz-e, képzelhető-e, hogy egy szövetségesünk, — legalább eddig szövetségesünknek gondoltuk, — olyan követelésekkel lép fel a monarchiával szemben, amelyeknek teljesítése a monarchiának nemcsak, mint nagyhatalomnak megmaradását, de a jövőbeni fenállását is lehetetlenné teszi.

Gróf *Tisza* István miniszterelnök: A kormány a lapokból értesült azokról a tényekről, amelyek az olasz kamarában tegnap történtek. *A kormány az olasz kormánytól annak újabb megbízatása óta egészen a legutolsó óráig semmiféle közleményt nem kapott, semmiféle információi nincsenek.* Ilyen körülmények között *tartózkodni kívánok bármilyen véleménynyilvánítástól* és mély tisztelettel kérem a méltóságos főrendeket, hogy ugyanerre az álláspontra helyezkedjenek. (Helyeslés.)

— Azt hiszem, nekünk nyugodtan be kell várnunk azt az eljárást, azokat a tényeket, amelyeket az olasz kormány egészen spontán, *a mi részünkről való, minden befolyásolás és felszólítás nélkül cselekedni fog és ehhez képest fogjuk mi a magunk lépéseit megtenni.* (Élénk helyeslés.) Kérem, méltóztassék válaszat tudomásul venni. (Élénk helyeslés.)

Ezután áttértek a napirendre.

A kivételes intézkedésekről szóló törvényjavaslatot hozzászólás nélkül *elfogadták.*

A hadiszállítások körül elkövetett visszaélésekről szóló törvényjavaslatnál gróf *Hadik* János kifogásolja, hogy bár ezeket a büncselekményeket polgárok és katonai személyek követik el, mégis a polgárokat sokkal súlyosabban büntetik.

Balogh Jenő igazságügyminiszter válaszol *Hadik* felszólalására és kifejti, hogy a nemzetnek és a kormánynak csak dicsőségé-